

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

(повне найменування закладу вищої освіти)

Факультет педагогіки, психології та соціальної роботи

(назва факультету)

Кафедра педагогіки та методики початкової освіти

(назва кафедри, що забезпечує викладання)

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Декан факультету педагогіки,
психології та соціальної роботи

Інна ПРОКОП

«23» серпня 2025 року

РОБОЧА ПРОГРАМА

навчальної дисципліни

ЦИФРОВА ТА МЕТОДІЙНА ГРАМОТНІСТЬ

В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ

(назва навчальної дисципліни)

обов'язкова

(вказати обов'язкова/вибіркова)

Освітньо-професійна програма «Початкова освіта»

(назва програми)

Спеціальність A3 Початкова освіта

(вказати: код, назва)

Галузь знань A Освіта

(вказати шифр, назва)

Рівень вищої освіти другий (магістерський)

(вказати: перший (бакалаврський), другий (магістерський), третій (освітньо-науковий))

Факультет педагогіки, психології та соціальної роботи

(назва факультету/ навчально-наукового інституту, на якому здійснюється підготовка фахівців за вказаною освітньою програмою)

Мова навчання українська

(вказати: на якій мові читається дисципліна)

Чернівці 2025 рік

Робоча програма навчальної дисципліни «**Цифрова та медійна грамотність в освітньому процесі початкової школи**» складена відповідно до освітньо-професійної програми «Початкова освіта»

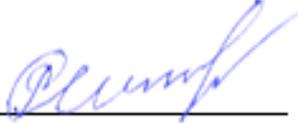
Розробник(и):

Шульга Альона Валеріївна – асистент кафедри педагогіки та методики початкової освіти, кандидат педагогічних наук, доцент

Шестобуз Ольга Сергіївна – доцент кафедри педагогіки та методики початкової освіти, кандидат педагогічних наук, доцент

Викладач(і):

Шульга Альона Валеріївна – асистент кафедри педагогіки та методики початкової освіти, кандидат педагогічних наук, доцент

Погоджено з гарантом ОП Світлана РОМАНЮК

Затверджено на засіданні кафедри педагогіки та методики початкової освіти
Протокол № 1 від «27» серпня 2025 року

Завідувач кафедри Світлана РОМАНЮК

Схвалено методичною радою факультету педагогіки, психології та соціальної роботи

Протокол № 1 від «27» серпня 2025 року

Голова методичної ради Тетяна КОЛТУНОВИЧ

Мета навчальної дисципліни: формування у майбутніх учителів початкової школи цифрових і медійних компетентностей через оволодіння теоретичними знаннями з вивчення цифрової та медійної грамотності в освітньому процесі, розвитку вмінь і навичок практичної діяльності з цифровими та медійними технологіями.

Завдання:

- формування культури сприймання сучасного цифрового медіаконтенту, його аналізу й усвідомленої орієнтації в інформаційних потоках;
- розвиток культури сприймання, створення та інтерпретації текстів, графічних зображень, відео, аудіо, та комбінованих;
- формування культури створення та поширення власного медіаконтенту;
- формування у студентів розуміння основ комп'ютеризації та сучасного інформаційного забезпечення у сфері освіти;
- формування системи знань, що допомогла б орієнтуватися в інформаційно-аналітичній діяльності в галузі початкової освіти;
- формування теоретичних знань і практичних умінь та навичок професійної роботи, що необхідні для використання універсальних і спеціалізованих інформаційних технологій у сфері початкової освіти, зокрема: створення, модифікація, систематизація документів; зберігання та пошук інформації, види діяльності у мережі Інтернет та інших інформаційних системах;
- розвиток готовності висловлювати власні судження, в тому числі й через публічні виступи, презентувати власні ідеї;
- становлення толерантних контактів з іншими людьми;
- формування навички позитивного спілкування з використанням цифрових технологій;
- розвиток навички захисту приватного простору, уміння дбати про свою особисту безпеку та здоров'я та безпеку і здоров'я інших людей;
- розвиток логічного, алгоритмічного, критичного мислення;
- використання цифрових технологій та медіаконтенту для самовираження, творчої самореалізації.

Пререквізити:

Навчальні дисципліни, які вивчаються до початку або разом із дисципліною, що підвищує ефективність засвоєння курсу: «Основи інформатики з елементами програмування», «Дидактика», «Методика навчання інформатичної освітньої галузі», «Методика навчання технологічної освітньої галузі», «Сучасні інформаційні технології» та ін.

Результати навчання

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК-1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК-2. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК-5. Ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів недоброчесності.

Спеціальні компетентності (СК)

СК-3. Здатність застосовувати інформаційно-комунікаційні технології та цифрові сервіси в організації освітнього та наукового процесів у сфері початкової освіти

СК-7. Здатність інтегрувати знання й розв'язувати складні задачі, проводити дослідження та /або інноваційну діяльність з метою розвитку нових знань та процедур у сфері початкової освіти

СК-8. Здатність здійснювати моніторинг власної педагогічної діяльності, визначати індивідуальні професійні потреби та перспективи, оцінювати результати діяльності команд та колективів.

Програмні результати навчання

ПРН-01. Мати спеціалізовані концептуальні знання, що включають сучасні наукові здобутки у сфері професійної діяльності, уміння/навички розв'язання проблем початкової освіти, необхідні для проведення досліджень та /або провадження інноваційної діяльності з метою розвитку нових знань та процедур

ПРН-03. Створювати інноваційне інформаційно-освітнє середовище початкової школи, адаптувати його до різних умов реалізації освітнього процесу.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати:

- поняття цифрової та медійної грамотності учителя початкової школи;
- поняття цифрових і медіа технологій;
- суть процесу інформатизації суспільства та освіти як закономірностей прогресу суспільства;
- особливості освітньої та професійної педагогічної діяльності, види та функції педагогічної діяльності;
- загальну характеристику цифрової та медійної грамотності особистості як результату медіаосвіти;
- історичні аспекти виникнення цифрової та медійної грамотності особистості в контексті медіаосвіти;
- суть цифрових та медійних компетентностей учителя початкової школи;
- особливості використання комп'ютерних мереж в освітньому процесі.

вміти:

- використовувати дидактичні можливості цифрових і медійних технологій на уроках у початковій школі;
- використовувати комп'ютерні технології в освітньому процесі;
- застосовувати навчальні мультимедійні презентації;
- використовувати інтерактивну (мультимедійну) дошку;

- здійснювати підбір і застосування дидактичних комп'ютерних ігор в освітньому процесі початкової школи;
- використовувати виховні аспекти мережі «Інтернет» в освітньому процесі початкової школи;
- використовувати сучасні механізми обміну даними в комп'ютерних мережах;
- здійснювати аналіз програми «Цифрова та медійна грамотність» для 1-4 класів;
- аналізувати зміст навчального матеріалу предметів початкової школи з використанням цифрових і медійних технологій.

Опис навчальної дисципліни Загальна інформація

Форма навчання	Рік підготовки	Семестр	Кількість		Кількість годин						Вид підсумкового контролю
			кредитів	годин	лекції	практичні	семінарські	лабораторні	самостійна робота	індивідуальні	
Денна	1М	1(М)	3	90	16	-	14	-	60	-	залік
Заочна	1М	1(М)	3	90	8	-	-	-	82	-	залік

Структура змісту навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин														
	усього	Денна форма					Заочна форма					усього	у тому числі		
		у тому числі					у тому числі								
		л	с	лаб	інд	с.р.	л	с	лаб	інд	с.р.				
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13			
Модуль 1															
Теми лекційних занять	Змістовий модуль 1. Теоретичні основи використання медійних технологій в освітньому процесі														
Тема 1. Вступ до предмету «Цифрова та медійна грамотність в освітньому процесі початкової школи».	15	2	1	-	-	12	17	1	-	-	-	16			
Тема 2. Характеристика понять цифрова та медійна грамотність	16	2	2	-	-	12	17	1	-	-	-	16			

Тема 3. Медіаграмотність в освітньому процесі початкової школи	20	4	4	-	-	12	20	2	-	-	-	18
Разом за змістовим модулем 1	51	8	7	-	-	36	54	4	-	-	-	50
Теми лекційних занять	Змістовий модуль 2. Особливості використання цифрових технологій в освітньому процесі											
Тема 4. Безпека та конфіденційність в інтернеті	19	4	3	-	-	12	18	2	-	-	-	16
Тема 5. Специфіка використання онлайн-ресурсів та платформ в освітньому процесі початкової школи.	20	4	4	-	-	12	18	2	-	-	-	16
Разом за змістовим модулем 2	39	8	7	-	-	24	36	4	-	-	-	32
Усього годин	90	16	14	-	-	60	90	8	-	-	-	82

Тематика лекційних занять з переліком питань

№ п/п	Назва теми з основними питаннями
1	Тема 1. Вступ до предмету «Цифрова та медійна грамотність в освітньому процесі початкової школи» План: <ol style="list-style-type: none"> Актуальність проблеми цифрової та медійної грамотності в сучасній початковій освіті Поняття цифрової та медійної грамотності учителя початкової школи Ознайомлення з курсом, реєстрація на Moodle, ознайомлення з методичним забезпеченням, онлайн-курсами з дисципліни в рамках інформальної освіти
2	Тема 2. Характеристика понять цифрова та медійна грамотність План: <ol style="list-style-type: none"> Загальна характеристика цифрової та медійної грамотності особистості як результату медіаосвіти Історичні аспекти виникнення цифрової та медійної грамотності особистості в контексті медіаосвіти Суть цифрової та медійної компетентностей учителя початкової школи
3	Тема 3. Медіаграмотність в освітньому процесі початкової школи План: <ol style="list-style-type: none"> Актуальність медіаграмотності в сучасному світі

	2. Поняття медіа та медіаграмотності 3. Види медіа та медіаконтенту 4. Інформація та її особливості Вплив медіа на особистість молодшого школяра
4	Тема 4. Безпека та конфіденційність в інтернеті План: 1. Поняття "безпека" та "конфіденційність" в контексті Інтернету 2. Загрози в Інтернеті для дітей молодшого шкільного віку 3. Шляхи захисту даних 4. Стратегії захисту дітей в Інтернеті
5	Тема 5. Специфіка використання онлайн-ресурсів та платформ в освітньому процесі початкової школи План: 1. Інтерактивність в навчанні: онлайн-ресурси та платформи в освітньому процесі 2. Різновиди онлайн-ресурсів для початкової школи 3. Освітні платформи та їх функціонал 4. Критерії добору онлайн-ресурсів для молодших школярів

Тематика семінарських занять з переліком питань

№	Назва теми з основними питаннями
1.	Тема 1. Цифрова та медійна грамотність: від теорії до практики План: 1. Аналіз сучасних викликів цифровізації освіти в початковій школі 2. Порівняльна характеристика цифрової та медійної грамотності: спільне та відмінне 3. Самодіагностика рівня власної цифрової компетентності 4. Створення індивідуального плану розвитку цифрової грамотності
2.	Тема 2. Розвиток цифрової та медійної компетентності вчителя початкової школи План: 1. Аналіз міжнародних рамок цифрової компетентності педагога (DigCompEdu, ISTE Standards) 2. Огляд та аналіз онлайн-курсів з цифрової грамотності в рамках інформальної освіти 3. Розробка портфоліо цифрових компетентностей учителя 4. Практикум: складання карти розвитку медіаграмотності вчителя 5. Кейс-стадіз: успішні практики розвитку цифрової компетентності педагогів
3.	Тема 3. Медіаграмотність молодших школярів: методика формування План: 1. Аналіз видів медіа та медіаконтенту, доступного молодшим школярам

	<ol style="list-style-type: none"> 2. Розробка системи завдань для формування критичного мислення щодо медіаінформації 3. Практикум: створення навчальних матеріалів з медіаграмотності для різних класів НУШ 4. Методи виявлення та протидії негативному впливу медіа на молодших школярів 5. Проектна робота: розробка фрагменту інтегрованого уроку з медіаграмотності
4.	<p>Тема 4. Кібербезпека в початковій школі: практичний аспект План:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Аналіз типових загроз в Інтернеті для дітей 6-10 років 2. Розробка правил кібербезпеки для молодших школярів (адаптовані до віку) 3. Практикум: створення інфографіки "Безпечний Інтернет для дітей" 4. Методика проведення бесід з батьками щодо захисту дітей в Інтернеті 5. Ігрові методи навчання кібербезпеці: розробка дидактичних ігор 6. Кейс-стадіз: розв'язання проблемних ситуацій з кібербезпеки
5.	<p>Тема 5. Цифрові інструменти та платформи для початкової школи: практична майстерня План:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Огляд та порівняльний аналіз освітніх онлайн-ресурсів для початкової школи: <ul style="list-style-type: none"> ○ Інтерактивні віртуальні екскурсії (створення власної екскурсії) ○ Електронні підручники та навчальні ігри (критерії добору) ○ Відеоуроки та вебінари для дітей (методика використання) 2. Практикум роботи з платформами: <ul style="list-style-type: none"> ○ Google сервіси (Classroom, Forms, Sites) для початкової школи ○ Сервіси зворотного зв'язку (Mentimeter, Kahoot, Padlet) ○ Створення інтерактивних плакатів (Genially, ThingLink, Canva) ○ Розробка інтерактивних завдань та тестів (LearningApps, Wordwall, Quizizz) ○ Віртуальні лабораторії та експерименти (PhET, National Geographic Kids) 3. Проектна робота: розробка власного цифрового навчального продукту 4. Презентація та взаємооцінювання створених матеріалів

Індивідуальні науково-дослідні завдання (ІНДЗ)

№	Завдання до тем
1.	Аналіз 1 статті у періодичних виданнях з проблеми формування цифрової та медійної грамотності в освітньому процесі початкової школи.

2.	Розробити план-конспект уроку (<i>навчальний предмет, клас і тема на вибір</i>) із застосуванням цифрових технологій: комп'ютера, мультимедіа, інтерактивної дошки, мережі «Інтернет» та ін.
	<i>Розробити мультимедійну презентацію на одну із запропонованих тем:</i>
3.	Джерела та типи медіа: Огляд різних джерел медіа та видів медійного контенту.
4.	Критичний аналіз новин: Як визначити достовірність новин та інформаційних джерел.
5.	Цифрова грамотність: Основи безпечного та ефективного користування інтернетом та соціальними мережами.
6.	Візуальна грамотність: Розуміння впливу візуального контенту та як аналізувати фотографії та відео.
7.	Захист від маніпуляцій та фейків: Як впізнавати маніпулятивні техніки та фейкові новини.
8.	Приватність та безпека в інтернеті: Заходи для захисту особистих даних в інтернеті.
9.	Реклама та вплив на споживача: Розгляд впливу реклами на наші рішення та покупки.
10.	Соціальні мережі та громадська думка: Вивчення впливу соціальних мереж на громадську думку та стереотипи.
11.	Медіа та культурні цінності: Як медіа формують та впливають на культурні цінності суспільства.
12.	Етика в медіа: Розгляд етичних аспектів створення та споживання медійного контенту.
13.	Медіаграмотність для дітей та підлітків: Особливості розвитку медіаграмотності серед молоді.
14.	Створення власного медійного контенту: Як створити блог, відео, аудіоподкаст або інший медійний контент.
15.	Вплив медіа на політику та громадські події: Дослідження взаємозв'язку між медіа та політичними процесами.
16.	Медіаграмотність в різних культурах: Порівняння рівня медіаграмотності в різних країнах та культурах.
17.	Засоби вирішення конфліктів в медіа: Вивчення методів розв'язання конфліктів та зменшення негативного впливу медіа на конфлікти.
18.	Основи цифрової грамотності: Визначення та поняття цифрової грамотності, її важливість в сучасному світі.
19.	Захист особистих даних в інтернеті: Як захищати свої особисті дані в мережі, використовуючи паролі, шифрування та інші методи.
20.	Інтернет-безпека: Загрози в інтернеті, включаючи віруси, шахрайство, фішинг та методи їх запобігання.
21.	Соціальні мережі та етика онлайн-спілкування: Правила етичного та безпечного спілкування в соціальних мережах.

22.	Цифрова грамотність для дітей та підлітків: Особливості цифрової грамотності для молоді, включаючи відповідальне використання гаджетів.
23.	Критичний аналіз інтернет-джерел інформації: Вміння визначати достовірність веб-сайтів та вмісту в Інтернеті.
24.	Цифрові навички для роботи та освіти: Використання цифрових інструментів для роботи, навчання та розвитку.
25.	Цифрова етика в бізнесі та професійному середовищі: Етичні питання використання цифрових технологій у сфері бізнесу та роботи.
26.	Цифрова грамотність та правові аспекти: Законодавство щодо цифрових прав та обов'язків користувачів.
27.	Цифрова грамотність в освіті: Впровадження цифрової грамотності в навчальні програми та методи навчання.
28.	Майстерність користування програмним забезпеченням: Використання різноманітного програмного забезпечення для роботи та творчості.
29.	Цифрова грамотність та медіаграмотність: Взаємозв'язок цифрової грамотності та здатностей критичного аналізу медійного контенту
30.	Основи цифрової компетентності вчителя: Визначення понять та ключові компетенції для сучасного вчителя в цифровому світі.
31.	Використання електронних платформ у навчанні: Робота з онлайн-платформами для навчання та спільної роботи з учнями.
32.	Інтерактивні технології в класі: Використання інтерактивних дошок, мобільних додатків та інших технологій для залучення учнів.
33.	Створення та редагування відео та аудіо матеріалів для навчання: Основи монтажу відео, аудіо та створення власного відеоконтенту для навчання.
34.	Інструменти для дистанційного навчання: Огляд популярних платформ для дистанційного навчання та їх використання в практиці вчителя.
35.	Цифровий контент для уроків: Пошук та використання цифрових матеріалів для покращення якості навчання.
36.	Безпека в інтернеті для вчителів та учнів: Як захищати особисті дані та забезпечувати безпеку в мережі.
37.	Мультимедійні презентації та засоби для створення: Використання інструментів для створення презентацій та інтерактивних матеріалів.
38.	Відкрите навчання та ресурси: Робота з відкритими освітніми ресурсами та методи відкритого навчання.
39.	Мультимедійний підхід до навчання: Використання зображень, відео та аудіо для покращення розуміння та запам'ятовування матеріалу.
40.	Цифрові навички для управління класом: Як використовувати цифрові інструменти для організації та контролю уроків.
41.	Засоби оцінювання в цифровому середовищі: Використання онлайн-інструментів для оцінювання та звітування про успішність учнів.
42.	Ефективне спілкування з батьками в цифровому світі: Засоби спілкування та обміну інформацією з батьками.

43.	Цифрові ресурси для професійного розвитку вчителя: Огляд онлайн-курсів, вебінарів та інших ресурсів для підвищення кваліфікації.
44.	Цифрова етика для вчителів: Важливість етичної поведінки в цифровому світі та приклади кращої практики.
45.	Джерела та типи медіа: Огляд різних джерел медіа та видів медійного контенту.
46.	Критичний аналіз новин: Як визначити достовірність новин та інформаційних джерел.
47.	Створити інтерактивний плакат (предмет, тема, клас – за вибором)
48.	Створити детальну презентацію з особливостей використання онлайн-сервісу чи платформи у роботі вчителя початкової школи

Завдання для самостійної роботи студентів

№ п/п	Назва теми	Завдання для самостійної роботи	К-сть год
1.	Тема 1. Вступ до предмету «Цифрова та медійна грамотність в освітньому процесі початкової школи».	1. Охарактеризувати поняття цифрової та медійної грамотності учителя початкової школи. 2. Розкрити інформатизацію суспільства як закономірність прогресу суспільства. 3. Розкрити поняття професійної педагогічної діяльності, її види та функції.	12
2.	Тема 2. Характеристика понять цифрова та медійна грамотність	1. Здійснити загальну характеристику цифрової та медійної грамотності особистості як результату медіаосвіти. 2. Визначити історичні аспекти виникнення цифрової та медійної грамотності особистості в контексті медіаосвіти. 3. Охарактеризувати суть цифрової та медійної компетентностей учителя початкової школи.	12
3.	Тема 3. Медіаграмотність в освітньому процесі початкової школи	1. Створення медіагалереї: Виберіть 10 зображень або відео, які для вас є яскравими прикладами позитивної та негативної медіаграмотності. Кожен елемент галереї поясніть в короткому відгуку, намагаючись виокремити ключові моменти. 2. Аналіз рекламного матеріалу: Підберіть рекламний матеріал, спрямований на дітей, і проаналізуйте його, розглядаючи його віддзеркалення медіаграмотності.	12

		Виділіть можливі елементи маніпуляції та поділіться своїми спостереженнями. 3. Розробіть алгоритм розпізнавання фейкової інформації	
4	Тема 4. Безпека та конфіденційність в інтернеті	1. Створення правил безпеки для дітей: Розробіть простий набір правил безпеки в інтернеті для дітей молодшого віку. Кожне правило поясніть та подайте приклад ситуації, в якій його слід застосовувати. 2. Етика онлайн-спілкування: Поділіться своїм уявленням про етику онлайн-спілкування та розробіть короткий "кодекс поведінки" для дітей, які користуються Інтернетом 3.	12
5	Тема 5. Специфіка використання онлайн-ресурсів та платформ в освітньому процесі початкової школи.	1. Створіть добірку онлайн-ресурсів та платформ для вчителя початкової школи. 2. Розкрийте особливості використання мережі «Internet». 3. Організація віртуальної екскурсії: Заплануйте віртуальну екскурсію для дітей з використанням онлайн-ресурсів. Виберіть тему, створіть цікавий контент та розробіть короткий урок для кожної зупинки, зокрема враховуючи інтерактивні елементи.	12

Методи навчання

У процесі вивчення навчальної дисципліни застосовуються сучасні методи та освітні технології, які сприяють формуванню навичок критичного мислення, креативності та взаємодії. Серед них виділяються інформаційно-комунікаційні технології, які дозволяють інтегрувати цифрові інструменти в навчальний процес і полегшують доступ до інформації. Студентоцентроване навчання забезпечує індивідуалізацію освітнього процесу, фокусуючись на потребах кожного студента.

Проектна діяльність розвиває вміння працювати в команді та вирішувати реальні проблеми шляхом створення практичних проектів. Традиційні та інтерактивні форми навчання, такі як лекція-візуалізація та проблемна лекція, дозволяють студентам глибше засвоювати матеріал, поєднуючи теоретичні знання з практичним їх застосуванням.

Семінари у формі дискусії та діалогу стимулюють обговорення та критичний аналіз, а колективне розв'язання проблем (Team-Based Learning) сприяє розвитку кооперативних навичок. Мозковий штурм у поєднанні з подальшим обговоренням у малих групах стимулює генерацію ідей, а метод

експертних груп (Jigsaw Method) забезпечує поглиблене розуміння теми через взаємне навчання. Використання скрайбінгу – графічних схем і візуальних нотаток – полегшує запам'ятовування і структурування інформації, роблячи процес навчання ефективнішим та цікавішим.

Система контролю та оцінювання

Методи контролю: усне опитування (індивідуальне, фронтальне, групове), виступи студентів при обговоренні теоретичних питань, презентації результатів виконаних завдань та досліджень, студентські презентації та виступи на наукових заходах, захист проєктів (індивідуальних та командних), участь у дискусіях та обговореннях; **методи письмового контролю:** письмові роботи (контрольні роботи, експрес-тести, аналітичні завдання), стандартизовані тести, тестування (у Moodle, Google Forms, Classtime, Vseosvita тощо), есе, реферати, аналітичні звіти, творчі роботи; **методи практичного контролю:** виконання практичних завдань, проєктні методи (індивідуальні та групові проєкти, дослідницько-творчі завдання, наскрізні проєкти), метод портфоліо (накопичення індивідуальних робіт, презентацій, есе, рефлексій); **методи спостереження та оцінювання:** спостереження за діяльністю студента (активність на заняттях, участь у дискусіях, якість виконання завдань), самооцінювання та взаємооцінювання (застосування рубрик, чек-листів, критеріїв оцінювання).

Форми контролю: *Поточний контроль* може проводитися у формі усного опитування, виступів студентів при обговоренні теоретичних питань, письмового експрес-контролю, тестування, есе, реферат, творча робота, виконання практичних завдань, створення проєктів та ін.

Платформи для дистанційного навчання: *Google Meet, Google Classroom, Moodle, Vseosvita.*

Форма підсумкового контролю – залік.

Критерії оцінювання поточного та підсумкового контролю

Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне оцінювання (аудиторна та самостійна робота)					Кількість балів (залік)	Сумарна к-ть балів
Змістовий модуль №1			Змістовий модуль № 2			
T1	T2	T3	T4	T5	40	100
5	15	15	10	15		

T1, T2 ... T5 – теми змістових модулів.

Протягом семестру студент при вивченні Модуля 1, Модуля 2, може отримати по 30 балів відповідно за кожен модуль.

Під час підсумкового контролю студент отримує 40 балів (виконання тестових завдань – 10 балів, розкриття теоретичних питань -15 балів, виконання практичного завдання – 15 балів).

В умовах дистанційного навчання підсумковий контроль здійснюється у вигляді виконання тестових завдань у системі Moodle, оцінювання яких відбувається автоматизовано системою (20 питань по 1 балу, відповідно максимально студент може отримати 20 балів) та захисту залікового завдання у вигляді виконання мультимедійної презентації на відповідну тему (20 балів).

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену	для заліку
90–100	A	відмінно	зараховано
80–89	B	добре	
70–79	C		
60–69	D	задовільно	
50–59	E		
35–49	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0–34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Перелік питань для самоконтролю та підсумкового контролю навчальних досягнень студентів

1. Розкрийте актуальність проблеми цифрової та медійної грамотності в сучасній освіті.
2. Дайте визначення поняттю "цифрова грамотність".
3. Дайте визначення поняттю "медійна грамотність".
4. Які основні складові цифрової та медійної грамотності вчителя початкової школи?
5. Опишіть процес реєстрації на Moodle та ознайомлення з методичним забезпеченням курсу.
6. Які онлайн-курси з дисципліни "Цифрова і медійна грамотність" ви знаєте?
7. Охарактеризуйте цифрову та медійну грамотність як результат медіаосвіти.

8. Розкрийте історичні аспекти виникнення цифрової та медійної грамотності.
9. Що таке цифрові та медійні компетентності вчителя початкової школи?
10. В чому полягає актуальність медіаграмотності в освітньому процесі початкової школи?
11. Дайте визначення поняттю "медіа".
12. Дайте визначення поняттю "медіаграмотність".
13. Які існують види медіа та медіаконтенту?
14. Які особливості інформації та її використання в освітньому процесі?
15. Як медіа впливають на особистість?
16. Що означають поняття "безпека" та "конфіденційність" в контексті Інтернету?
17. Які основні загрози існують в Інтернеті?
18. Як можна захистити дані в Інтернеті?
19. Які методи захисту дітей в Інтернеті ви знаєте?
20. Яку роль відіграють онлайн-ресурси та платформи в освітньому процесі початкової школи?
21. Що таке інтерактивність в навчанні?
22. Які існують різновиди онлайн-ресурсів для освітнього процесу?
23. Які переваги мають інтерактивні віртуальні екскурсії?
24. Як використовуються електронні підручники та навчальні ігри в початковій школі?
25. Які функції виконують відеоуроки та вебінари для дітей?
26. Які особливості роботи з онлайн-ресурсами в початковій школі ви можете назвати?
27. Які можливості надають Google сервіси в освітньому процесі?
28. Як використовуються сервіси зворотного зв'язку в навчанні?
29. Що таке інтерактивні плакати і як їх можна використовувати?
30. Які приклади інтерактивних завдань та тестів ви можете навести?
31. Які можливості надають віртуальні лабораторії та експерименти в освітньому процесі?
32. Які інші платформи ви знаєте і як їх можна використовувати в початковій школі?
33. Як можна використовувати Google Classroom для організації навчального процесу в початковій школі?
34. Які можливості надають Google Документи та Google Таблиці для спільної роботи вчителя та учнів?
35. Які інтерактивні можливості надає сервіс Google Slides для створення презентацій?
36. Як платформа Kahoot! може бути використана для створення інтерактивних вікторин та перевірки знань учнів?
37. Які можливості надає платформа Edmodo для організації дистанційного навчання в початковій школі?

38. Як сервіс Quizlet може допомогти вчителю створювати та проводити інтерактивні тести та флеш-картки?

39. Як можна використовувати Padlet для створення інтерактивних дощок та спільної роботи учнів?

40. Які функції виконує ClassDojo в організації зворотного зв'язку та мотивації учнів у початковій школі?

Зарахування результатів неформальної освіти

Індивідуальна траєкторія здобувача вищої освіти у процесі вивченні навчальної дисципліни: зарахування результатів самоосвіти (інформальна освіта): зарахування результатів самоосвіти (інформальна освіта):

За умови пред'явлення підтверджуючого документа про проходження курсу на освітніх платформах (Coursera, Prometheus, EdEra та ін.), про участь у вебінарі, конференції та інших формах самоосвіти студенту може бути зараховано бали до відповідної теми (по 10 балів за онлайн-курс, по 5 балів за вебінари та інші форми)

За умови успішного проходження та отримання сертифікату по закінченню онлайн-курсу зі онлайн-спеціалізації: «Applied Digital Literacy Specialization» (<https://www.coursera.org/specializations/applied-digital-literacy#courses>) студенту перезараховується 10 балів автоматично до відповідного модуля (в залежності від пройденого курсу).

Рекомендована література

Основна

1. Браткевич, В.В., Бутов, М.В. & Золотарьова, І.О. Інформатика. Комп'ютерна техніка. Комп'ютерні технології: Підручник для студ. вищих навч. закладів. Київ: ВЦ Академія, 2002. 704.

2. Буйницька, О.П. Інформаційні технології та технічні засоби навчання: Навч. посіб. Київ: Центр учбової літератури, 2012. 240.

3. Волошенюк, О.В. & Ганик, О.В. Медіаграмотність у початковій школі: посібник для вчителя. Київ: ЦВП, АУП, 2018. 234.

4. Гороль, П.К., Гуревич, Р.С., Коношевський, Л.Л. & Шестопалюк, О.В. Сучасні інформаційні засоби навчання: Навч. посібник. Київ: «Освіта України», 2007. 536.

5. Дибкова, Л.М. Інформатика та комп'ютерна техніка: Посібник для студ. вищих навчальних закладів. Київ: ВЦ Академія, 2002. 320.

6. Іванов, В, Волошенюк, О. & Кульчинська Л. Медіаосвіта та медіаграмотність: Короткий огляд. Київ: АУП, 2012. 58.

7. Іванов, В.Ф. & Волошенюк, О.В. Медіаосвіта та медіаграмотність: підручник. Київ: Центр вільної преси, 2012. 352.

8. Інфомедійна грамотність онлайн: посібник для тренера / за заг. ред. Тараненко О. / Розроблено в рамках проекту «Вивчай та розрізняй: інфо-медійна грамотність». Київ : IREX, 2021. 400 с.

9. Конструктор вправ. Збірник практичних завдань з інфомедійної грамотності, інтегрованої до фахової підготовки студентів-журналістів. Відп. ред. та упоряд. Будівська Г., Дуцик Д., Тараненко О. Київ: IREX, 2022.
10. Медіаосвіта та медіаграмотність: підручник / Ред.-упор. В. Ф. Іванов, О. В. Волошенюк; За науковою редакцією В. В. Різуна. Київ: Центр вільної преси, 2012. 352 с.
11. Морзе, Н.В., Вембер, В.П. & Саражинська Н.А. Сходинки до інформатики: інтегрований курс з розвитку алгоритмічного, логічного та критичного мислення молодших школярів. 2-4 кл. Київ: Школяр. 2014.
12. Саражинська, Н.А., Пушкарьова, Т.О. & Гущина, Н.І. Інформаційна культура. Програма курсу початкової загальної освіти (Освітня галузь «Технології»). 1-3 кл. Київ: Росток А.В.Т., 2014. 12.
13. Череповська, Н. Медіакультура та медіаосвіта учнів ЗОШ: візуальна медіа культура. Київ: Шк. світ, 2010. 128.
14. Шестобуз, О. Особливості використання інформаційних технологій в освітньому процесі початкової школи. Acta Paedagogica Volynienses: Науковий журнал. Вип. 1. Т. 2. Луцьк: Волинський нац. ун-т ім. Л. Українки, 2022. 216–221.
15. Шестобуз, О. С. Сучасні інформаційні технології: навч.-метод. посібник. Чернівці: Чернівецький нац. ун-т, 2015. 212.
16. Шульга А., Дідух В., Гатрич І. Використання засобів зворотного зв'язку під час дистанційного навчання студентів закладів вищої освіти. Науковий вісник Вінницької академії безперервної освіти. Серія «Педагогіка. Психологія», Вип. 3, 2023. С.105-110.
17. Шульга Альона. Вплив дистанційного навчання на особистість педагога. Розвиток освітніх систем в умовах євроінтеграційних трансформацій: Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, м. Чернівці, 26-27 травня 2021 року / за наук. ред. д. пед. наук С.З. Романюк. Чернівці: Чернівецький нац. ун-т, 2021. С.319-325.
18. Шульга, А., Маковійчук, О., Гатрич, І. (2022). Проблема цифрової компетентності вчителів при викладанні мистецьких дисциплін в умовах дистанційного навчання. Acta Paedagogica Volynienses, 1, 222–229, doi: <https://doi.org/10.32782/apv/2022.1.2.34>

Допоміжна

1. Баженов, В.А. & Венгерський, П.С. (2003) *Інформатика. Комп'ютерні технології*. Київ, 2003.
2. Гуржій, А.М., Зайцева, Т.В. & Співаковський, О.В. (2001) *Комп'ютерні технології загального призначення*. Херсон: Айлант, 215.
3. Зайцева, Т.В. (2000) *Вступ до інформаційних технологій*. Херсон: Айлант, 196.
4. Іванов, В., Карасюк, В., & Гвозденко, М. (2004) *Основи інформатики і обчислювальної техніки*: навч. посібник. Київ: Юрінком Інтер, 328.

5. Пушкаръ, І.О. (Ред.). (2001) *Інформатика. Комп'ютерна техніка. Комп'ютерні технології*. Київ.
6. Рогоза, М. (Ред.). (2006) *Інформатика і комп'ютерна техніка: навч. посібник*. Київ: Видавничий центр «Академія», 368.
7. Кириленко, Н.М. (2006) *Лабораторний практикум з основ роботи з персональним комп'ютером*. Навч.-метод. посібник. Вінниця: Глобус-прес, 106.
8. Ліпостанський, В.В. & Даниленко, В.І. (2014) *Навчальна програма «Медіаграмотність у запитаннях та відповідях». «Сходинки до медіаграмотності»*. Київ.
9. Савчук, Л. & Гришпинюк, О. (2004). *Інформатика і комп'ютерна техніка: навч. посібник*. Київ: Професіонал, 160.
10. Следзінський, І. & Василенко, Я. (2003) *Основи інформатики: посібник для студентів*. Тернопіль: Богдан, 160.
11. Шестобуз, О. С. (2014) Використання комп'ютерних мереж у навчальному процесі. *Освітні інновації: філософія, психологія, педагогіка: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції. Ч. 3*. Суми: вид-во «Мрія», 141–143.
12. Шестобуз, О. С. (2010) Особливості використання комп'ютерних ігор у навчанні молодших школярів. *Інноваційні технології в освіті: Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції. Зб. статей. Ч.2*. Ялта: РВВ КГУ, 430-433.
13. Шестобуз, О. С. (2013) Специфіка використання комп'ютерних технологій навчання. *Сучасні проблеми та перспективи навчання дисциплін природничо-математичного циклу: Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції*. Суми: Вид-во СумДПУ ім. А. С. Макаренка, 43–45.
14. Шестобуз, О. С. (2015) Особливості використання інтерактивних дошок у навчальних закладах. *Освітні інновації: філософія, психологія, педагогіка: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції. Ч. 3*. Суми: вид-во «Мрія», 170–173.
15. Шульга, А. В., Дідух, В. В. Особливості використання інтерактивних мультимедіа в освітньому процесі початкової школи. *Інноваційна педагогіка*. Видавничий дім «Гельветика», 2024. 71(2), 187-190. DOI <https://doi.org/10.32782/2663-6085/2024/71.2.35>. ISSN 2663-6085 <https://archer.chnu.edu.ua/xmlui/handle/123456789/10327>
16. Шульга А.В., Дідух В.В., Величко О.В. Дидактичні ресурси для STEM-освіти: як зробити навчання цікавим і ефективним. «Наукові інновації та передові технології» (Серія «Управління та адміністрування», Серія «Право», Серія «Економіка», Серія «Психологія», Серія «Педагогіка»): журнал. 2025. № 5(45) 2025. С. 1534-1542. <https://archer.chnu.edu.ua/handle/123456789/12339>
17. Шульга А. В. Шляхи підвищення цифрової компетентності вчителя початкової школи. Актуальні проблеми професійної підготовки педагогів: національний та євроінтеграційний вимір: Матеріали III Міжнародної науково-практичної конференції, м. Чернівці, 21 травня 2024

року, за наук. ред. д. пед. наук С.З. Романюк. Чернівці: Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2024. С. 245.
<https://archer.chnu.edu.ua/handle/123456789/10267>

18. Шульга А., Харук Л. Формування цифрової компетентності молодших школярів через гейміфікацію. Інновації в науці: сучасний вимір: матеріали Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції молодих дослідників (10 квітня 2025 року, м. Суми). Суми: ФОП Цьома С.П., 2025. С.138-140. <https://archer.chnu.edu.ua/xmlui/handle/123456789/12365>

Інформаційні ресурси

Google Chrome – <https://www.google.com/intl/uk/chrome/browser/desktop/>
 Gmail – <https://mail.google.com/>
 Зворотній пошук зображень Google – <https://images.google.com/>
 Google Диск – <https://drive.google.com>
 Google Документи – <https://docs.google.com/>
 Google Презентації – <https://slides.google.com/>
 Google Таблиці – <https://sheets.google.com/>
 Google Малюнки – <https://drawings.google.com>
 Google Сайти – <https://sites.google.com/>
 Google Analytics – <https://www.google.com.ua/intl/uk/analytics/>
 Google Maps – <https://www.google.com.ua/maps/>
 Google My Maps – <https://www.google.com/maps/d/u/0/>
 Google Планета Земля – <https://earth.google.com/web/>
 Google Перегляд вулиць – <https://goo.gl/xcdzoX>
 Google Cardboard – <https://goo.gl/s1gHNz>
 Google Arts & Culture – <https://www.google.com/culturalinstitute>
 Календар Google – <https://calendar.google.com/>
 Google Фото – <https://photos.google.com/>
 YouTube — <https://www.youtube.com/>
 Blogger – <https://www.blogger.com/blogger>
 MIT App Inventor2 – <http://ai2.appinventor.mit.edu/>
 Google Allo – <https://goo.gl/5D17Av>
 Google Snapseed – <https://goo.gl/g3SLtQ>
 Google Cardboard Camera – <https://goo.gl/Z4mvtt>
 Google Експедиції – <https://goo.gl/61gxyR>
 Google News – <https://news.google.com/>
 Google Новини та погода – <https://goo.gl/gAnN6r>
 Google Trends – <https://trends.google.com/trends/>
 Quick Draw – <https://quickdraw.withgoogle.com/>
 AutoDraw – <https://www.autodraw.com/>
 Quik GoPro Video Editor – <https://goo.gl/u5Xwqb>
 Adobe Spark: Spark Post, Spark Page, Spark Video – <https://spark.adobe.com/>
 Google + – <https://plus.google.com/>
 Facebook – <https://uk-ua.facebook.com/>
 Академія Української Преси – <http://www.aup.com.ua>

«Медіаграмотність» – <http://osvita.mediasapiens.ua>
 Інформаційні технології – <http://fas.sfu.ca/cs/library/>
 Перспективи розвитку інформаційних технологій – <http://www.riis.ru/>
 Пошукова система – <http://altavista.digital.com/>
 Джерела правової інформації в мережі Інтернет –
<http://avalon.caltech.edu/~7Ethanne/law.html>
 Проблеми становлення та розвитку Інтернет – <http://win.www.rocit.ru/>
 Програми для роботи з електронною поштою – <http://www.akmail.com/>
 Технології WWW, технології електронної пошти – <http://www.ncsa.uiuc.edu/>
 Інтернет-технології – <http://www.ict.nsk.su/rus/>
 uATNet – українська наукова та освітня мережа – <http://www.uar.net/>
 «Фільтр» (національний проєкт з медіаграмотності)-
https://filter.mkip.gov.ua/#mediaosvita_yak
 «Цифрові навички для вчителів» (освітній серіал)
<https://osvita.diia.gov.ua/courses/serial-iz-tsyfrovoi-hramotnosti-dlia-vchyteliv>

Онлайн- курси:

[Digital Information Literacy](#)

[Information & Digital Literacy for University Success](#)

[Very Verified: онлайн-курс з медіаграмотності](#)

[Медіаграмотність для освітян](#)

[Медіаграмотність: практичні навички](#)

[Медіаграмотність: як не піддаватися маніпуляціям?](#)

Політика академічної доброчесності

Освітня діяльність під час вивчення дисципліни базується на принципах співпраці, взаємоповаги та академічної доброчесності. Взаємна повага та підтримка сприяють створенню позитивної навчальної атмосфери. Як студенти, так і викладач дотримуються високих етичних і професійних стандартів. Викладач забезпечує прозорість і об'єктивність у процесі оцінювання, а кожен студент має право отримати зворотний зв'язок із поясненням критеріїв оцінки. Учасники освітнього процесу зобов'язані дотримуватися етичних норм, поважати інтелектуальну власність, уникати недоброчесних практик під час виконання завдань та оцінювання. Викладач відповідає за створення умов для розвитку академічної доброчесності, інформує студентів про основні принципи та наслідки порушень згідно з документами щодо академічної доброчесності учасників освітнього процесу: «Етичний кодекс Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича», «Положення про виявлення та запобігання академічного плагіату у Чернівецькому національному університету імені Юрія Федьковича»